

Ứng dụng công nghệ trong quản lý đất đai đáp ứng yêu cầu của đất nước

○ ĐẶNG THANH TÙNG; NGUYỄN TRỌNG TRƯỜNG SƠN
Trường Đại học Tài nguyên và Môi trường Hà Nội

Đất đai luôn là vấn đề nóng và là sự quan tâm của toàn xã hội; vì vậy, chính sách pháp luật đất đai luôn được sự quan tâm của Đảng, Chính phủ của người dân và toàn xã hội. Nhu cầu phát triển hệ thống quản lý đất đai hiện đại nhằm tạo điều kiện cung cấp các thông tin về đất đai, đáp ứng yêu cầu của đất nước trong thời kỳ công nghệ thông tin phát triển và cuộc cách mạng công nghệ 4.0.

Thực trạng

Cuộc cách mạng Công nghệ 4.0 là một cơ hội để ngành quản lý đất đai (QLĐĐ) triển khai, nghiên cứu ứng dụng công nghệ 4.0 thực hiện các tác nghiệp kỹ thuật trong công tác quản lý, sử dụng đất kịp thời, đầy đủ, chính xác và có hiệu quả, đồng thời giải quyết được vấn đề cung cấp thông tin và chia sẻ dữ liệu từ địa phương với trung ương và ngược lại một cách nhanh chóng và đồng bộ, đồng thời làm tăng tính sáng tạo hiệu quả năng suất lao động, ứng dụng công nghệ 4.0 (công nghệ chuỗi khối) việc truyền tải thông tin không qua trung gian và lưu trữ dữ liệu lớn trong thu thập, phân tích dữ liệu sẽ hỗ trợ rất lớn trong việc ra quyết định, chính sách phù hợp; nghiên cứu mở dữ liệu cung cấp cho cộng đồng doanh nghiệp trong phát triển các ứng dụng phục vụ người dân, doanh nghiệp.

Theo Tổng cục QLĐĐ, hiện nay hạ tầng kỹ thuật để phục vụ ứng dụng công nghệ thông tin chưa được đầu tư đồng bộ từ trung ương đến địa phương, các thiết bị được đầu tư từ khá sớm, tính đến thời điểm hiện tại đã lạc hậu và dần dần không đủ năng lực tính toán và lưu trữ, cộng với

định hướng tập trung hoá hạ tầng tính toán, dùng chung các phần mềm nền tảng, hệ quản trị cơ sở dữ liệu. Tại một số Sở TN&MT đã có dịch vụ công trực tuyến cung cấp ở mức độ 3, mức độ 4, tuy nhiên còn hạn chế về số lượng hồ sơ nộp trực tuyến. Nguồn nhân lực mặc dù đã được đào tạo bổ sung khả năng ứng dụng công nghệ trong thực hiện nhiệm vụ tuy nhiên vẫn chưa đạt yêu cầu: Hệ thống thông tin đất đai và cơ sở dữ liệu đất đai ở nước ta chưa được đầu tư đồng bộ nên việc lưu trữ dữ liệu hiện nay còn phân tán, chưa được quản lý, vận hành một cách hợp lý, dẫn tới hiệu quả khai thác và sử dụng những dữ liệu này cho công tác QLNN còn nhiều hạn chế. Cơ sở về dữ liệu địa chính, quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất, giá đất,... chưa được đầu tư, việc đảm bảo dữ liệu cập nhật, chia sẻ dữ liệu cho các đối tượng cùng nhau khai thác sử dụng còn nhiều hạn chế và chưa quan tâm, chú trọng đã phần nào giảm tính hiệu quả. Cơ sở dữ liệu đất đai được triển khai xây dựng tại địa phương chưa có sự chia sẻ, kết nối thông tin với các lĩnh vực khác và với cấp Trung ương. Hồ sơ đất đai chủ yếu được quản lý, sử dụng ở dạng hồ sơ giấy, việc lưu trữ dữ liệu

hiện nay còn phân tán, chưa được quản lý, vận hành một cách hợp lý, dẫn tới hiệu quả khai thác và sử dụng những dữ liệu này cho công tác quản lý của Nhà nước còn nhiều hạn chế.

Tính đến nay, đã có 100% Văn phòng Đăng ký đất đai đã ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý hồ sơ địa chính, QLĐĐ; đến nay tất cả 63/63 tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương đã và đang triển khai xây dựng cơ sở dữ liệu đất đai với hơn 42 triệu thửa đất, trong đó có 216/705 đơn vị hành chính cấp huyện đã hoàn thành việc xây dựng cơ sở dữ liệu địa chính và đưa vào quản lý, vận hành, khai thác và sử dụng.

Cơ sở dữ liệu đất đai được triển khai xây dựng tại địa phương chưa có sự chia sẻ, kết nối thông tin với các lĩnh vực khác và với cấp Trung ương. Nền tảng chia sẻ, tích hợp (LGSP - National Government Service Platform) chưa có, chưa đáp ứng được yêu cầu liên thông nghiệp vụ, dữ liệu trong Chính phủ điện tử nói chung và của lĩnh vực QLĐĐ nói riêng.

Ghi nhận ở tỉnh Bình Dương

Việc ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác QLĐĐ tỉnh Bình Dương đã góp phần cải cách thủ tục hành chính, rút ngắn thời gian thụ lý hồ sơ, hướng tới

phục vụ người dân, doanh nghiệp nhanh hơn, chính xác hơn. Nhằm phục vụ công tác QLĐĐ được chặt chẽ và hoàn thiện, Bình Dương đã đề xuất đề tài khoa học cấp bộ về nâng cấp cơ sở dữ liệu đất đai từ không gian 2D lên 2,5D. Đến nay, Bình Dương đã hoàn thành việc xây dựng cơ sở dữ liệu địa chính và đưa vào vận hành, khai thác sử dụng theo mô hình tập trung cấp tỉnh. Hiện nay, tỉnh đang tiếp tục xây dựng bổ sung 3 cơ sở dữ liệu thành phần gồm: Cơ sở dữ liệu quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất; cơ sở dữ liệu giá đất; cơ sở dữ liệu thống kê, kiểm kê đất đai theo quy định của Bộ TN&MT.

Trước đây, hồ sơ đất đai chủ yếu được quản lý, sử dụng ở dạng hồ sơ giấy, khả năng tra cứu, xử lý mất nhiều thời gian, hạn chế về độ chính xác, tính đầy đủ. Hiện nay, việc tra cứu, truy xuất thông tin cơ sở dữ liệu địa chính được thực hiện với thao tác nhanh hơn; tính chính xác và đầy đủ của thông tin liên quan được đáp ứng kịp thời. Công tác quản lý nhà nước về đất đai, đặc biệt là công tác giao đất, cho thuê đất, cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất được thực hiện nhanh chóng, góp phần cải cách thủ tục hành

chính, rút ngắn thời gian thụ lý hồ sơ, hướng tới phục vụ tốt hơn cho người dân, doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh. Việc lập phần mềm cơ sở dữ liệu thửa đất, nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất trong không gian 2,5D và vận hành thử nghiệm là cơ sở thực tiễn giúp văn bản quy phạm pháp luật ban hành nhanh chóng đi vào thực tế. Xây dựng phần mềm vào quản lý cơ sở dữ liệu địa chính không gian 2,5D là phù hợp và bảo đảm được mục tiêu QLĐĐ. Nếu chuyển sang 3D thì lãng phí công sức cũng như kinh phí.

Một số đề xuất

Việc tiếp cận công nghệ 4.0 nhằm ứng dụng những công nghệ khoa học - kỹ thuật tiên tiến trong công tác điều tra cơ bản về đất đai; lập và điều chỉnh quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất; theo dõi, giám sát quản lý, sử dụng đất; đo đạc bản đồ địa chính, đăng ký đất đai; giá đất. Tất cả những hoạt động này thông qua việc ứng dụng công nghệ thông tin được gắn kết, tích hợp thành hệ thống thông tin đất đai đa mục tiêu, là nền tảng chia sẻ và trao đổi thông tin với các ngành và lĩnh vực có liên quan hỗ trợ phát triển chính phủ điện tử. Do vậy, cần đổi mới tư duy và

phương thức làm việc trong công tác quản lý nhà nước, thực hiện các nhiệm vụ chuyên môn theo hướng tiếp cận mở, luôn đổi mới và sáng tạo; mô hình tổ chức phải chuyển đổi phù hợp với 17 quy trình quản lý dựa trên ứng dụng công nghệ hiện đại. Lấy con người là trung tâm, là động lực và nhân tố quyết định việc tham gia của ngành vào Cách mạng công nghệ 4.0. Việc đào tạo, đào tạo lại và phát triển đội ngũ cán bộ ngành QLĐĐ vừa có chuyên môn, nghiệp vụ cao vừa có đạo đức nghề nghiệp, có tinh thần, thái độ phục vụ tốt đáp ứng được mọi nhu cầu của phát triển bền vững phải được coi là nhiệm vụ then chốt.

Tự động hóa, tin học hoá toàn bộ hệ thống QLĐĐ trên cơ sở ứng dụng tiến bộ KH, CN trong xây dựng, quản lý, vận hành và sử dụng hệ thống tư liệu, hồ sơ đất đai, cơ sở dữ liệu đất đai và các công cụ quản lý khác trong việc thực hiện các thủ tục hành chính về đất đai. Nâng cao tính dân chủ, công bằng, công khai, minh bạch, có sự tham gia tích cực của người dân trong xây dựng chủ trương, chính sách, pháp luật, trong quy trình xây dựng và ban hành các quyết định và trong việc kiểm tra, giám sát việc thi hành chính sách, pháp luật đất đai.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ TN&MT - Báo cáo đánh giá hoạt động của hệ thống Văn phòng đăng ký đất đai năm 2021;
2. <http://www.gdla.gov.vn>;
3. Viện Nghiên cứu QLĐĐ - Báo cáo tổng kết nhiệm vụ thường xuyên theo chức năng "Nghiên cứu đánh giá thực trạng và đề xuất định hướng, kế hoạch phát triển ngành QLĐĐ trong cuộc cách mạng công nghệ 4.0" năm 2020. ■

